

Obilježavanje 400. obljetnice rođenja p. Filipa Kaušića, prvoga rektora Sveučilišta u Zagrebu

Dana 24. lipnja 2018. godine u gradišćanskom mjestu Celindof, rodnom selu patra Filipa Kaušića, prvoga rektora Sveučilišta u Zagrebu, obilježena je 400. obljetnica njegova rođenja. Pater Kaušić rođen je naime godine 1618. a preminuo 1673. u Bratislavi.

Svečanu proslavu uzveličali su sami mještani kao i hrvatski vjernici pristigli iz Virja. Iz Beča je stigla i dr. Vesna Cvjetković, veleposlanica Republike Hrvatske u Austriji. Delegaciju Sveučilišta u Zagrebu predvodila je prorektorica Ivana Ćuković Bagić, izaslanica prof. dr. sc. Damira Borasa, rektora Sveučilišta u Zagrebu. Svečanosti su nazočili prof. dr. sc. Ivan Koprek SJ, dekan Fakulteta filozofije i religijskih znanosti, te njegovi profesori: akademik Mislav Ježić, Marijan Steiner SJ, Ivan Antunović SJ, Ante Mišić SJ, te Ivan Šestak SJ, ujedno i predstojnik Hrvatskog povijesnog instituta u

Beću, koji djeluje u sklopu Fakulteta filozofije i religijskih znanosti, koji je inače i bio jedan od suorganizatora ove svečanosti. Na proslavi je sudjelovalo i p. Nikolaj Martinjak, duhovnik studenata koji je ujedno bio i vozač.

Proslava je započela svetom misom u 10 sati u župskoj crkvi posvećenoj svetom Petru i Pavlu, a predvodio ju je dvojezično gospodin župnik Ignaz Ivanschits u zajedništvu sa spomenutim isusovcima. Zamijećenu nadahnutu propovijed izrekao je p. Anto Mišić, koji je ujedno bio i izaslanik p. Dalibora Renića, provincijala HPDI. Dojmljivi glazbeni okvir sv. misi pružili su hrvatski sastav »Tamburica Celindof« te župski muški zbor.

Svečanost otkrivanja brončanog poprsja patra Filipa Kaušića započela je u 11.30 sati pred zgradom općine, gdje je poprsje i postavljeno. Ono je poklon Sveučilišta u Zagrebu mjestu Celindof. Izradila ga je Dijana-Iva Sesartić, akademska kiparica, koja je također nazočila proslavi, a odljev je načinila ljevaonica Ujević iz Zagreba. Najprije je načelnik gospodin Johann Fellinger kratko pozdravio skup te je potom riječ prepustio voditelju dr. Herbertu Gassneru, hrvatskom znanstveniku i književniku, inače velikom zasluzniku u organizaciji cjelokupne svečanosti, koji je poimenice pozdravio sve goste. Skupu se potom svojim govorom obratila prof. dr. sc. Ivana Ćuković Bagić, prorektorica Sveučilišta u Zagrebu, a zatim i gospodin mag. iur. Hans Peter Dokozil, bivši savezni ministar obrane Austrije te sadašnji

član Vlade Gradišća, nadležan za kulturu i znanost. Poprsje patra Kaušića otkrila je veleposlanica dr. Vesna Cvjetković. Nakon ceremonije otkrivanja biste otvorena je u prostorijama općine i prigodna trojezična izložba o Filipu Kaušiću, čiji se sadržaj elektroničkim kodom može slijediti i na interne-tu. Taj će se ukusni postav uskoro moći razgledati i na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Ugodno se druženje nakon svečanosti nastavilo na ručku u mjesnoj gostonici, kojim je pedesetak uzvanika počastio neobično srdačni domaćin gospodin Johann Fellinger, načelnik općine Celindof.

P. Ivan Šestak

Govor prof. dr. sc. Ivane Ćuković Bagić, prorektorice Sveučilišta u Zagrebu

Poštovana ekscelencijo veleposlanice Republike Hrvatske u Austriji, sehr geehrter Herr Bürgermeister, prečasni gospodine župniče, verehrte Damen und Herren, poštovane dame i gospodo! Čast mi je pozdraviti vas u ime rektora Sveučilišta u Zagrebu gospodina profesora doktora Damira Borasa. I kao prorektorica spomenutoga sveučilišta pozdravljam vas i u ime cijele akademske zajednice.

Povijest svjedoči da su se pravi počeci visokoga školstva javnoga karaktera u našoj domovini Hrvatskoj javili 1607. godine otvaranjem isusovačke gimnazije u Zagrebu na kojoj je započeo filozofski studij 1662. godine. Skupina isusovaca aktivno je promišljala kako hrvatskoj mладeži osigurati akademsku izobrazbu u Hrvatskoj i to zbog toga da naša mladost više ne mora odlaziti na studije u inozemstvo. Među tim isusovcima se posebno istaknuo pater Filip Kaušić — gradićanski Hrvat, sin ovoga mjesta, Celinofa (Zillingtala). Kaušić se tu rodio 22. travnja 1618. godine — dakle, prije 400 godina. Svugdje u katalozima i nekrolozima ga nazivaju Croata, ponegdje Ungaro-Croata.

Pater Kaušić je ostao zlatnim slovima upisan u akademsku, znanstveno-kulturnu povijest Hrvatske. Naime, on je od cara Leopolda I. u Ebersdorffu ishodio diplomu kojom car Leopold I. udovoljava njegovim željama, ratificirajući utemeljenje i podignuće isusovačke Akademije, odnosno Filozofskog studija u Zagrebu, na čast Sveučilišta. Diploma nosi nadnevak: 23. rujna 1669. godine! Tako je uz zauzimanje patra Kaušića nastalo Sveučilište u Zagrebu, koje će iduće godine slaviti 350 godina svojega postojanja. Zanimljivo je da je i Sveučilište u Innsbrucku utemeljeno te iste godine — doduše nekoliko dana kasnije, točnije 15. listopada — time što je tamošnja isusovačka gimnazija uzdignuta na rang sveučilišta.

S ponosom i zahvalnošću ističem da na početku oblikovanja najvećega i najstarijega sveučilišta u Hrvatskoj stoji jedan gradišćanski Hrvat — sin ovoga kraja koji je zadužio svoju staru domovinu. A on i nije jedini. Tu trebam spomenuti i druge gradišćanske Hrvate koji su obogatili (i obogaćuju) svjetsku i našu znanost i kulturu. Podsjećam, primjerice, na Ivana Filipa Vesdina — gradišćanskoga Hrvata — koji je uz materinski hrvatski jezik govorio još desetak drugih europskih jezika, a kao dugogodišnji misionar u Indiji autor je prve tiskane sanskrtske gramatike te preteča indijskih i indo-europskih studija.

Danas u zahvali patru Kaušiću, velikom sinu gradišćanskih Hrvata, u rodnom mu Celindofu (Zillingtalu), Sveučilište u Zagrebu, prigodom 400 obljetnice njegova rođenja i u susret 350. obljetnici Sveučilišta u Zagrebu (*Almae Matris Croaticae*), poklanja i postavlja brončano poprsje. Ono želi biti znak veze gradišćanskih Hrvata sa starom domovinom, ali i znak posebnih odnosa između dviju država: Republike Austrije i Republike Hrvatske.

Ovom prigodom, u ime Sveučilišta u Zagrebu, ali i isusovaca Hrvatske provincije, zahvaljujem gospodinu doktoru Herbertu Gassneru za njegov veliki trud, istraživanja i zalaganje bez čega ne bi došlo do ove današnje svečanosti. Gospodine Gassner — iskreno Vam hvala. Svima želim ugodan ostatak nedjelje.

